

GJØVIK KOMMUNE

Marka barnehage

Årsplan 2024

Innhold

Forord	3
Barnehagens styringsdokument	4
Barnehagens verdigrunnlag.....	5
Fokusområde: Lek med entusiasme – vi tenner barns stjerneøyne	6
Barnehagens pedagogiske praksis	7
Lek	7
Vennskap	10
Omsorg	11
Danning	13
Barns medvirkning.....	14
Læring.....	15
Smågrupper	16
Progresjon	17
Språk.....	18
Mat og rutiner i Marka	19
Fagområder	20
Vurdering	21
Foreldrenes medvirkning	22
Mangfold og høytider	23
Trafikksikker barnehage.....	24
Overganger	25
Når barnet begynner i barnehagen	25
Overganger innad i barnehagen.....	25
Overgang fra barnehage til skole	25
Rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO	26
Barn med særlige behov/nedsatt funksjonsevne.	27
Samarbeidspartnere	27
Årskalender 2024.....	28

Forord

Marka barnehage åpnet i 1990 og er en kommunal barnehage som ligger i Øverbymarka i Hunndalen. Vi har ca. 50 barn, fordelt på tre avdelinger. Antall barn i barnehagen varierer etter antall delte plasser og barnas alder. Vi har et stabilt personale med høy kompetanse og allsidig erfaring. Vi samarbeider med Høgskolen i Innlandet, og tar i mot studenter som har praksis.

Årsplanen er et arbeidsdokument for de ansatte i barnehagen, og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, myndighetsnivåene, samarbeidspartnere og andre interesserte.

De kommunale barnehagene i Gjøvik har en felles pedagogisk plattform. Barnehagen tar utgangspunkt i styringsdokumentene, jobber prosjekterende og tilrettelegger læringsmiljøet slik at det utfordrer og støtter barnas lek og læring i et sosialt fellesskap. Visjonen vår er: «**Vi tenner barns stjerneøyne**». I Marka barnehage tenner vi barns stjerneøyne ved å møte barn med anerkjennelse, gi de mestringsopplevelser og lek med entusiasme.

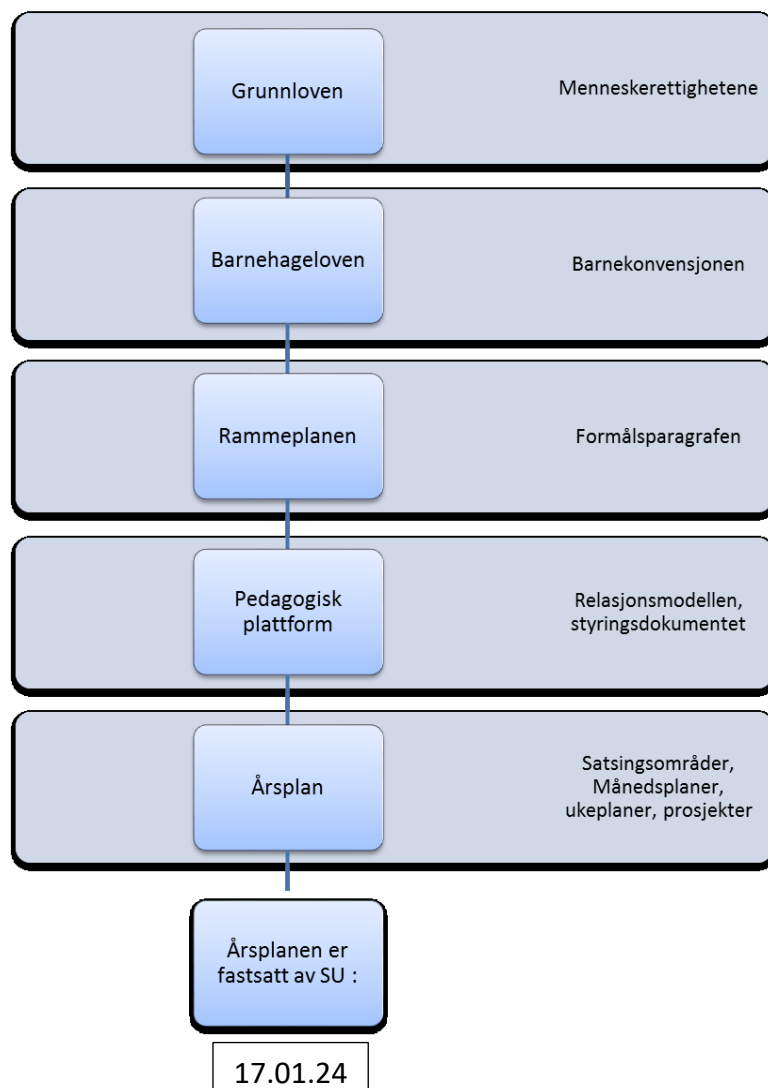
Vårt fokusområde er «**Lek med entusiasme – vi tenner barns stjerneøyne**». Lek, vennskap og inkludering er grunnleggende for barns trivsel. Alle barn skal oppleve en trygg og god barnehagehverdag. Vi jobber systematisk for å forebygge krenkelser, utestenging og mobbing, og har fokus på psykisk helsefremmende lekemiljøer. Vi legger til rette for lek og aktiviteter i smågrupper, og et mangfold av opplevelser både inne og ute. Det fysiske miljøet i barnehagen tilrettelegges slik at det inspirerer til inkluderende lek. Lekemiljøet skal gi mening, skape helhet og sammenheng, og være en støtte i det pedagogiske arbeidet. Pedagogisk dokumentasjon er et viktig verktøy for oss, og er utgangspunktet for felles refleksjon, nye tanker, valg, vurdering og nye planer. Vi synliggjør vår pedagogiske praksis, barnas lek, læring, utvikling og behov gjennom dokumentasjon.

Vi ser frem til et spennende år med mange gode opplevelser, lek med entusiasme og tente stjerneøyne.

For personalet,
Karianne Myhre Solhaug/styrer

Barnehagens styringsdokument

Barnehagens praksis bygger på en rekke styringsdokumenter. Helt grunnleggende finner vi grunnloven, som blant annet tar for seg menneskerettighetene. Styringsdokumentene bygger på hverandre og nederst og mest praksisnært finner vi årsplanen som fungerer som et arbeidsverktøy for ansatte i barnehagen. Årsplanen fastsettes i SU hvert år.

Barnehagens verdigrunnlag

Menneskesynet vårt er bygget på verdier som er forankret i menneskerettighetene og er viktig i vår pedagogiske plattform. Mennesket er unikt og har rett til å bli møtt som et subjekt. Alle har rett til egne tanker og følelser, og skal møtes med respekt og likeverd. Barndommen har en egenverdi i menneskets livsløp. Barn er kompetente og har rett til å bli sett, hørt og anerkjent. De har rett til å medvirke i sin egen hverdag. Det er i relasjon og samhandling med andre at vi utvikler vår egen forståelse av oss selv og vår identitet. Vi trives og utvikler oss best i likeverdige relasjoner.

Verdier

- ❖ Jeg ser deg
- ❖ Jeg hører deg
- ❖ Jeg er interessert i å høre hva du tenker og hva du sier
- ❖ Jeg undrer meg sammen med deg
- ❖ Jeg tror du har noe å si meg
- ❖ Jeg tror du ønsker å samarbeide
- ❖ Jeg vil være oppriktig med deg
- ❖ Jeg tror at det du sier og tenker er viktig og kan lære meg noe
- ❖ Jeg vil hjelpe deg gjennom nødvendige konflikter

Det er de voksne som har ansvaret for kvaliteten i relasjonen til og mellom barn

Fokusområde: Lek med entusiasme – vi tenner barns stjerneøyne

Vi har jobbet systematisk og målrettet med fokusområdet «**LEK MED ENTUSIASME – vi tenner barns stjerneøyne**» siden 2017. Lek er noe av det viktigste i et barns liv. I leken kan barnet ta utgangspunkt i sin egen opplevelsesverden som en kilde til glede, humor, spenning, engasjement og mestring, - alene og sammen med andre barn og voksne. Med fokuset rettet mot lek og lekemiljø jobber vi tverrfaglig; vi favner alle fagområdene i «Rammeplan for barnehager» og også temaene språk, realfag og flerkulturelt mangfold.

Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelsen av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.
(Rammeplan, 2017, s 11)

Målene våre med «Lek med entusiasme – vi tenner barns stjerneøyne»:

- Alle barn opplever lek med entusiasme hver dag
- Skape psykisk helsefremmende lekemiljøer
- Det skal synes at leken prioriteres, både i planer og i hverdagen
- Videreutvikle god relasjonskompetanse hos både barn og ansatte
- Lekens og barnets egenverdi skal vektlegges
- Barnas sosiale kompetanse skal vedlikeholdes og videreutvikles
- Barna skal oppleve tilhørighet i gruppa og lekemiljøet
- Voksne skal være aktivt deltakende i lek, støtte barn i lek og hjelpe til med å videreutvikle den
- Økt digital kompetanse med vekt på pedagogisk dokumentasjon for å utvikle leken og lekemiljøet
- Implementering av handlingsplan for et trygt og godt barnehagemiljø

I lek kombineres ulike materialer, både definerte og udefinerte. Her er det treskiver, klosser og planker i kombinasjon med småbiler.

Barnehagens pedagogiske praksis

Barnehagens pedagogiske praksis skal bygge på et helhetlig læringssyn hvor omsorg, dannelse, lek, læring, språk og sosial kompetanse henger sammen.

Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek og personalet skal være bevisst på egen rolle og deltakelse i barns lek. Lek er barns væremåte og lekens egenverdi skal anerkjennes i barnehagen. I barnehagen skal alle barn oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. Lek er den viktigste aktiviteten for barns utvikling og læring. Gjennom leken utvikles og videreutvikles sosiale, språklige og kroppslige ferdigheter. I et lekende fellesskap legges grunnlag for barns vennskap.

Vår pedagogiske sol viser de elementene vi mener at leken omfatter:

Vårt arbeid med LEK omhandler alle elementene vist i strålene i sola.

For å kunne se på hvordan leken utvikles hos barn og hvordan lekemiljøene skal være med å skape progresjon for barna i barnehagen, må vi vite noe om hva som kjennetegner barnas lek i ulike aldre:

Hva kjennetegner leken mellom 0 – 3-åringene?	Hva kjennetegner leken mellom 3 – 5-åringene?
- Kroppslig tilnærming - Sosiale – ringer i vann - Improviserer og imiterer - «Alle skal med» - Fraktere og samlere - Tumblelek - Løperutiner - Fleksibel lekeflyt - Spontant og flyktig	- Dyadiske vennskapsrelasjoner - Forhandlinger, utprøving av strategier - Leken som nøkkel - Større fokus på det verbale - Kompleks rollelek - Fleksibilitet

Lekemiljøene våre preges av disse elementene og vil dermed også være med på å skape progresjon hos barna etter hvilken avdeling eller gruppe de er en del av.

Mange baller sammen med spill, en morsom effekt for de minste.

I Marka barnehage har vi et stort fokus på å utvikle lekemiljøene våre til å bli inspirerende og å gi barna progresjon. Barna møter lekemiljøer og lekemateriell som er utfordrende, spennende og udefinerte. Barna må samarbeide med venner og bruke fantasien for å skape og bruke ulike lekemiljøer. Miljøene skal innby til møter mellom små og store mennesker, samtidig skal det være rom for å trekke seg tilbake og hvile. Vi voksne er bevisste på rollen vår i leken. Vi veksler på med å være aktive og tilstedeværende, og observerende og undrende.

Rammeplan for barnehagen sier blant annet at personalet skal:

- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i lek

For å kunne imøtekomme rammeplanens krav om personalets rolle i lek, ser vi nytten av å delta aktivt i barns lek. Å kunne observere barn i lek, kan i mange tilfelles gjøres best ved å delta aktivt i leken. Noen barn kan trenge mye støtte for å starte, opprettholde og videreutvikle en lek, og da er det ekstra viktig at vi voksne er aktivt og støttende til stede. Lek fremmer god psykisk helse og det er derfor viktig at alle barn opplever glede og mestring i lek. De ansatte må alltid gjøre en profesjonsetisk vurdering i deres deltakelse i lek – når bør jeg delta og når bør jeg holde avstand. Selv om ansatte ikke har en aktiv rolle i lek, gjør vi viktige observasjoner og er en støtte om barna skulle trenge det.

For at vi skal være en barnehage der leken har en sentral plass, der barns rettigheter blir ivarettatt og barna får være i et inkluderende miljø, er det kriterier til de ansatte som må oppfylles:

Psykisk helsefremmende barnehager har ansatte som:

- ❖ har kunnskap om barns rett til lek, lekens betydning og lekens egenverdi i barns liv
- ❖ organiserer dagen slik at barna kan sette i gang, styre og strukturere leken sin selv
- ❖ skaper fysiske miljøer der kunnskap om lek gjenspeiles
- ❖ strukturerer rom, leker og materialer slik at det inviterer til lek
- ❖ deltar i barnas lek på en støttende og utforskende måte
- ❖ har et tilgjengelig fagspråk knyttet til lekens betydning, lekemiljøer og materialer

Line Melvold; «Barn er budbringere» 2017, s 266

Vennskap

Rammeplanen sier at sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Alle barn skal kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barna skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Å dele kan være et tidlig tegn på vennskap – at barnet ønsker å gjøre andre godt.

Lek, vennskap og inkludering er grunnleggende for barns trivsel. I Marka jobber vi hver dag med å danne nye vennskap og å opprettholde vennskap hos barna. Mye av den sosiale kompetansen barna trenger for å opprettholde et vennskap har de selv, men noe kan de trenge veiledning på. Noen barn kan trenge hjelp til å komme inn i en lek eller ut av en konflikt. Ved at vi voksne er tett på barna og fanger opp nettopp slike situasjoner, kan vi hjelpe barna med å mestre sosiale utfordringer og få de til å være i positive samspill med andre. Å være en god venn eller å være god mot en venn er viktige evner barna lærer tidlig i livet, som de tar med seg videre. Derfor er det så viktig at vi allerede i barnehagen har et stort fokus på dette.

Alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring. Barnehageloven § 41-43 omhandler det psykososiale barnehagemiljøet og viser til en nulltoleranse for mobbing, utestenging eller diskriminering. Oppdages dette må de ansatte gripe inn. Når et barn, en forelder eller en ansatt ser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø må følgende gjøres:

1. Følge med og fange opp uønskede hendelser
2. Gripe direkte inn
3. Varsle
4. Undersøke
5. Sette inn tiltak og evaluere

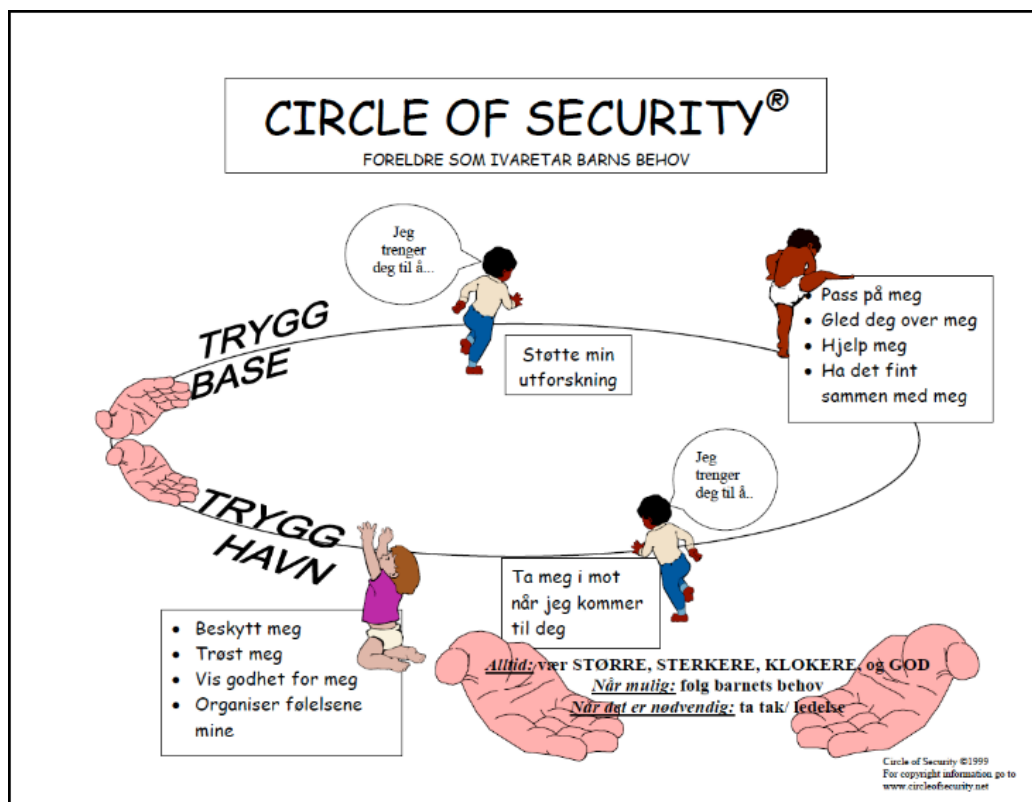
Observerer en ansatt at en annen ansatt krenker et barn, skal den ansatte straks melde fra videre til styrer.

Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg både fysisk og psykisk. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Omsorg forutsetter gode relasjoner mellom personalet og barna. Barna må føle at de har tatt i mot omsorg. Personalet skal imøtekomme barnas behov for omsorg med sensitivitet. Barn er også omsorgsgivere og må anerkjennes som dette.

Omsorg kommer til syne gjennom:

- Ansatte med relasjonskompetanse og som bruker Gjøvik kommune sin relasjonsmodell i hverdagen (se relasjonsmodell neste side)
- Ansatte som ser hvert enkelt barn, toner seg inn, ser deres ulike behov og møter de deretter
- Ansatte som tenker «barnas beste» i strukturering av barnehagehverdagen
- Ansatte som har fagkompetanse i temaene «Psykisk helse» og «Psykisk helsefremmende barnehager» og er bevisst betydningen av arbeidet innenfor temaene
- Ansatte som kjenner til og benytter prinsippene i COS-sirkelen (Circle Of Security, trygghetssirkelen) (se trygghetssirkelen neste side)
- Tilgjengelige og tilstedeværende ansatte, som er ladestasjoner for barna j.f. trygghetssirkelen
- Barn som hjelper og viser omsorg for andre barn
- Vennskap og relasjoner som tema
- Gode og etablerte rutiner for tilvenning i barnehagen. Ansatte som har kunnskap om trygghet og tilknytning. Vi tilbyr hjemmebesøk til alle nye familier i forkant av oppstart

Trygghetssirkelen er et verktøy som er utviklet for å vise hvordan barn har behov for nærhet og påfyll av trygghet i sin utforskning og den voksnes rolle i den prosessen.

Relasjonsmodellen er utviklet av Gjøvik kommune og fokuserer på voksenatferden. Den skal hjelpe ansatte til å jobbe med seg selv: Det er den voksne som må endre atferd for å kommunisere og samhandle bedre med et barn.

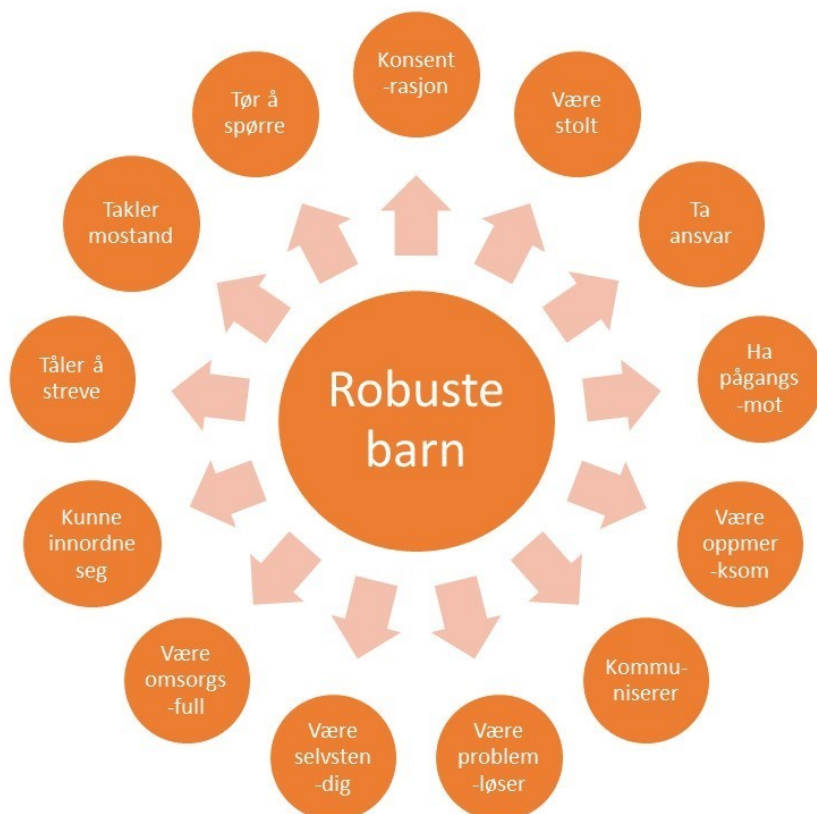
Danning

Barnehagen skal fremme **danning**. Dannelsingsprosessen handler om å tilegne seg verdier, normer, tanker og handlingsmåter som er viktige for å kunne delta i «fellesskapet». Danning skal sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne. En viktig del av dannelsingsprosessen er å støtte barna i utviklingen av god selvfølelse.

Danning er en livslang prosess, som blant annet skjer gjennom lek, utforskning og samspill:

- Ved å styrke barnets robusthet opparbeides handlingskompetanse, som er nyttig for å takle situasjoner og utfordringer
- Ansatte skal være undrende sammen med barna og hjelpe dem til selv å finne svar og løsninger
- De ansatte legger til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk vurderingsevne
- Psykisk helse og selvfølelse styrkes
- Danning henger sammen med vennskap og trygghet
- Når et barn opplever livet som meningsfylt, håndterbart og begripelig, styrker det barnets livsglede og psykiske helse

Begrepet **robuste barn** innebærer:

Solen viser elementene i begrepet "Robuste barn".

Barns medvirkning

Medvirkning handler om å bli lyttet til, bli spurt og akseptert som kompetent. Barna skal få mulighet til å medvirke i fellesskapet og uttrykke sine synspunkter. Barna skal erfare at deres stemme blir tatt på alvor og ha innflytelse på sin egen hverdag i barnehagen. Personalet må være bevisst i alle situasjoner sammen med barna og gi hvert enkelt barn følelsen av å bli sett, hørt og verdsatt. I Marka barnehage får barna muligheter til å bidra, påvirke og skape sin egen hverdag:

- Aktivt tilstedeværende personale, som har tid, gir tilbakemeldinger og anerkjenner barna
- Personalet er lyttende og observante ovenfor barnas ulike uttrykksformer, ser barnas interesser og behov, bruker det som utgangspunkt i tema og prosjektjobbing, og tar dette med inn i planleggings- og vurderingsarbeidet vårt
- Det fysiske lekemiljøet gir utfordringer og stimulerer til lek ut fra barnas interesser og behov
- Barna skal selv sette i gang, styre og strukturere egen lek
- Dagen er organisert slik at barna får minst mulig avbrekk for å gi opplevelse av helhet og sammenheng
- Personalet oppmuntrer barna til å ytre egne meninger og gir erfaringer i å delta i demokratiske prosesser
- Barna deltar i pedagogisk dokumentasjon sammen med personalet
- Vi gir progresjon i barns medvirkning, ved at de eldste barna har større medvirkning på sin barnehagehverdag og innholdet enn de yngre barna. Dette har sammenheng med rammeplanens bestemmelse om at «*Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet*».

Barns medvirkning kan blant annet handle om ønske om å gå på tur. Et individuelt ønske som kan komme flere til gode.

Læring

Barnehagens pedagogiske praksis skal bygge på et helhetlig læringssyn hvor omsorg, danning, lek, læring, språk og sosial kompetanse henger sammen. Barn lærer gjennom lek og samspill med andre. Barnehagen skal tilby rike og varierte opplevelser og erfaringer og gi rom for undring, utforsking og nysgjerrighet. Barnet skal møte utfordringer tilpasset sitt utviklingsnivå, både i formelle aktiviteter og i spontane sammenhenger i hverdagen.

Begrepene lek og læring henger nøye sammen. I leken får barna prøvd ut ulike sammenhenger, fremgangsmåter og strategier. Det er mye læring i å:

ØVE – PRØVE – FEILE – MESTRE

Hvordan vi jobber med læring i Marka:

- Fokusområdet lek med bevisste ansatte som videreutvikler leken og lekemiljøene
- Bevisste ansatte som er til stede i barnehagehverdagen og legger til rette for undring, utforsking, nysgjerrighet og mestring
- Ansatte som støtter og oppmuntrer barn til å prøve på nytt
- Ansatte som støttende stillas. Det barn klarer med støtte i dag, kan de klare alene i morgen
- Pedagogisk dokumentasjon som verktøy for å synliggjøre læringsprosesser og utvikling, og at barnas behov og interesser blir ivaretatt
- Samarbeid på tvers av avdelinger og grupper ut fra utviklingsnivå
- Egne aktiviteter for de eldste
- Turer, ulike aktiviteter og lek i smågrupper gjennom dagen
- Ansatte med en helhetsforståelse om lek og læring

Smågrupper

Rammeplanen legger føringer for hvordan personalet skal legge miljøet i barnehagen til rette. Barna skal blant annet bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse, de skal bruke språket sitt til å skape relasjoner, delta i lek og løse konflikter. De skal få gode opplevelser med friluftsliv året rundt og de skal ha tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer.

For å nærme oss rammeplanens føringer har vi valgt oss **smågrupper** som arbeidsmetode. Vi veksler mellom styrte og spontane smågrupper med forskjellig innhold og aktiviteter. I smågrupper kan barna lettere orientere seg i omgivelsene og det kan være lettere å starte opp, komme inn i og opprettholde en lek. Smågrupper gir tettere og sterkere relasjoner, både mellom barna og mellom barn og voksen. De voksne kan bedre observere og følge opp barnas behov og gi bedre tilpassede utfordringer og det er lettere for barna å bli hørt og sett. I smågrupper videreutvikler barna sosial kompetanse og relasjoner i et lite trygt miljø som de kan videreføre til større grupper senere.

En smågruppe ute kan hjelpe barna å bygge og styrke relasjoner.

Progresjon

Med begrepet progresjon menes fremgang, læring og utvikling. Alle barn skal oppleve en progresjon i barnehagens innhold. Det skal være forskjell på aktiviteter, pedagogisk innhold, arbeidsmåter og fysisk materiell som vi tilbyr en ettåring og en femåring.

Refleksjoner rundt pedagogisk dokumentasjon skaper nye erkjennelser, tolkninger eller spor som bidrar til at personalet tar valg på vegne av eller sammen med barna. Dette skjer i kontinuerlige prosesser der progresjon skapes i fellesskap.

Det er viktig at vi gir barna en balanse mellom det å oppleve mestring og å kunne strekke seg etter nye mål. Dette gir barna mulighet til å lære nye ting og få en god selvfølelse ved å mestre nye oppgaver.

Progresjon vises ved at:

- Hvert barn er unikt og følger sin egen utvikling. Personalet møter det enkelte barnet der det er og gir utfordringer på barnets nivå. Barnet opplever mestring og samtidig noe å strekke seg etter
- Erfaringer som gjøres sammen med et annet barn eller en ansatt i dag, kan gjøres alene eller med andre barn i morgen. Dette knyttes til Vygotskys teori om hvordan vi mennesker fungerer som støttende stillas for hverandre
- Lekemiljøene gjenspeiler barnas interesser og behov. De yngste barna har mye av lite lekemateriell og godt med tumleplass, mens de eldste har mye av mye lekemateriell
- Temaer, aktiviteter og turer tilpasses barnas alder og nivå
- Opplevelse av tur er ulik i ulike aldre: For en 2-åring kan det å gå på tur til gangveien og se på bilene være en stor opplevelse, mens en 5-åring mestrer både lengre og mer krevende turer
- Barnet får ansvar og medvirker ut fra sitt utviklingsnivå

Språk

«Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling»

(Rammeplan for barnehager, 2017).

I Gjøvik kommune har alle barnehager en egen språkveileder. I Marka innebærer språkveileders rolle å delta på kommunens språksamlinger og videreformidle den kunnskapen i egen barnehage. Språkveilederen har ansvar for barnehagens språkmateriell og oppfordre til bruk av barnehagens barnehagebibliotek. Økt språkkompetanse hos personalet vil gi enda bedre språkstimulering for barna, som igjen har betydning for barns leseutvikling.

Å arbeide med språk vises på ulike måter:

- Språk som tema i personalgruppa jevnlig gjennom hele året
- Veiledning av kollegaer i ulike fora ved behov
- Lekemiljø som stimulerer språkutviklingen; Udefinert materiell, sette ord på, møteplasser m.m.
- Pedagogisk dokumentasjon av lekemiljøer som vektlegger språkstimulering
- Ansatte som anerkjenner og responderer på barnas ulike uttrykk, da språk er mer enn det verbale
- Ansatte som bevisst stimulerer barns språkutvikling gjennom hele dagen, sette ord på, samtale, bruker konkrete, utfordrer
- Vi leser og synger, bruker rim og regler, har samtaler, spill, leker m.m. hver dag

Lek med lys og skygge kan gi gode muligheter for samtaler.

I Marka er vi så heldige å ha et eget barnehagebibliotek, i samarbeid med Gjøvik bibliotek. Hvert år får vi ca. 200 bøker, med ulike temaer og på ulike språk. Bøkene kan brukes i barnehagen og de kan lånes med hjem til familiene.

Mat og rutiner i Marka

Rammeplanen viser at måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. Helsedirektoratets anbefalinger om mat og måltider i barnehagen sier blant annet at:

- Barnehagen bør legge til rette for minst tre faste måltider om dagen, med medbrakt eller servert mat
- Barna i barnehagen bør få god tid til å spise, minst 30 minutter
- Barnehagen bør servere grønnsaker og frukt eller bær hver dag

I Marka barnehage følger vi helsedirektoratets anbefalinger. Vi er og opptatt av å følge barnas behov. Nedenfor ser du hvordan en dag hos oss kan se ut, men vi vil presisere at alt er cirka-tider og tilpasset barnets behov, alder og utvikling.

Klokkeslett	Aktivitet	Merknader
7.00	Barnehagen åpner Frokost for de som ønsker når de kommer om morgenen	Frokost medbringes av foreldre.
9.00	Lek inne/ute Aktiviteter	
11.00	Lunsj	Serveres av barnehagen. Vi har smøremåltid og varmmat ca. en dag i uka. Frukt/grønt serveres sammen med lunsjen. Melk serveres av barnehagen.
12.00	Utelek Soving Aktiviteter	Soving i barnehagen tilpasses det enkelte barns behov.
14.00	Fruktmåltid	Barnehagen står for servering av frukt. Vi tilbyr også knekkebrød til dette måltidet.
14.30	Lek inne/ute Aktiviteter	
16.30	Barnehagen stenger	Barn med foreldre må være ute av døra innen 16.30.

Fagområder

Rammeplan for barnehagen har delt opp barnehagens innhold i syv fagområder, disse er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kunst, kultur og kreativitet
- Antall, rom og form
- Nærmiljø og samfunn
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert, og som oftest tverrfaglig gjennom aktiviteter, samlinger og samtaler med barna. At barn får rike, felles opplevelser og kunnskaper på mange områder er også en forutsetning for leken og et godt samspill mellom barna.

Arbeidet med fagområdene må tilpasses barnas alder, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger. For en videre forståelse av fagområdene henvises det til Rammeplan for barnehager der du kan lese om ytterligere mål og metoder.

I Marka barnehage jobber vi med fagområdene gjennom:

- Lek
- Aktiviteter
- Prosjekter og temaarbeid
- Turer
- Smågrupper
- Dialog og samtaler
- Barns medvirkning
- Undring og nysgjerrighet
- Høytider

Fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse på tur.

Vurdering

Barnehagens dokumentasjon er grunnlaget for refleksjon og læring. Den skal brukes som en metode for å få fram ulike oppfatninger og åpne for kritisk og reflekterende praksis.

Dokumentasjon skal hjelpe personalet til å se hva barna er opptatt av, og brukes sammen med barna. Vurdering er refleksjon og utforskning som skal hjelpe oss til ny kunnskap. **All vurdering skal bidra til å styrke og øke barnegruppens og det enkelte barns trivsel og allsidige utvikling.**

Hovedmålet med vurdering er å hele tiden utøve en best mulig pedagogisk praksis, som sikrer at barn får et tilbud i samsvar med barnehageloven og rammeplanen.

I planleggings- og vurderingsarbeidet i barnehagen er observasjoner og prosjekterende planer gode arbeidsmetoder. Her har vi muligheten for å arbeide systematisk, samt synliggjøre og dokumentere vår pedagogiske praksis og innholdet i barnehagen. Det kan være bilder, film, praksisfortellinger, dialog/samtaler, didaktiske planer, som vi så reflekterer over, sammen med barna eller andre ansatte. Det pedagogiske innholdet blir da synliggjort og blir til pedagogisk dokumentasjon.

Vi tar utgangspunkt i Line Melvold sin modell til refleksjon. Den er ikke er statisk, så vi kan bruke slik vi mener den fungerer best for oss.

I vurderingsarbeidet utfordrer vi våre holdninger og handlinger, bruker vår kompetanse og faglige begrunnelser, tar valg for veien videre og ser på hva som må til for å skape utvikling. Vi kan se nærmere på våre arbeidsmåter og samspill sammen med barn og vi kan få en større forståelse av hva som er barnas beste. Vi kommer tettere på barnas leke- og læringsprosesser, vi ser hva de er opptatt av, prøver å forstå deres strategier og valg, og tar med oss dette i videre planlegging.

Foreldrenes medvirkning

Foreldremedvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldresamarbeidet skal skje både på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

*«Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.
Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.»*

(Rammeplan for barnehagen 2017, s 29)

I Marka barnehage ønsker vi et tett samarbeid med foreldrene til barna, med vekt på gjensidig likeverd og respekt. Foreldrene er de viktigste personene i barnas liv, og er de som kjenner sitt barn best. Vi ser på mangfold i familiene som en ressurs for fellesskapet.

Foreldresamarbeid på ulike måter:

- Daglige samtaler når barna kommer og blir hentet, hvor nødvendig informasjon utveksles
- God informasjonsflyt via MyKid
- Tilbakemeldinger om det enkelte barnet, både i formelle og uformelle samtaler
- Foreldresamtaler om det enkelte barnet. Barnehagen innkaller til to samtaler pr år og foreldrene eller personalet kan be om ekstra samtaler ved behov
- Foreldremøter med faglig innhold, diskusjoner og refleksjoner
- Sammenkomster i barnehagen hvor barn, foreldre og familie inviteres. Kan være i og utenom åpningstiden, f.eks., lucia eller forutfestival
- Alle foresatte er med i foreldrerådet, som velger seg noen representanter til et arbeidsutvalg og to representanter derfra er med i barnehagens samarbeidsutvalg
- Brukerundersøkelser/foreldreundersøkelser
- Dugnad ved behov

Mangfold og høytider

Rammeplan for barnehagen sier vi skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Vi markerer ulike høytider og tradisjoner gjennom hele året.

Mangfold kan vises på mange måter, her vist ved et utvalg av mangfold i naturen.

Trafikksikker barnehage

I Marka barnehage har vi fokus på trafikksikkerhet, for å forebygge ulykker og for å skape gode holdninger.

Alle barna i barnehagen er på kortere og/eller lengre turer i nærmiljøet gjennom hele året. På tur bruker vi alltid fluoriserende vester. Når vi er på turer snakker vi om hvordan vi skal opptre i trafikken og lærer enkle trafikkregler for fotgjengere, slik som å gå på siden av veien når det ikke er fortau eller gangvei, stoppe for å se til begge kanter når vi skal over veien, høye brøytekanter gjør barn usynlige osv. Vi bruker naturlige situasjoner i hverdagen vår til å lære om trafikk.

Trygg Trafikk har utarbeidet et pedagogisk opplegg for barnehager om Tarkus, som er barnas trafikkvenn. Barna blir kjent med Tarkus og vennene hans gjennom bilder, sanger, fortellinger, aktiviteter, spill m.m. Vi snakker om sikring i bil, sykkelhjelmer og refleks.

For å lese mer om Trafikksikker barnehage viser vi til eget temahefte gitt ut i barnehagen.

Overganger

Barnehagen skal ivareta barnets behov for trygghet og tilknytning i oppstart og overganger. Dette skal skje i nært samarbeid med foreldrene.

Når barnet begynner i barnehagen

- Informasjon om barnehagen sendes ut sammen med tilbudet om plass
- Informasjonsmøte for nye foresatte i juni
- Muligheter for å besøke barnehagen etter avtale på sommeren
- Besøksdag for alle nye i august, rett før oppstart av nytt barnehageår
- Tilbud om hjemmebesøk til alle nye barn
- Vi har utarbeidet et utgangspunkt for de første dagene, men vi tilpasser tilvenningen til hvert enkelt barn i samarbeid med foresatte
- Alle får en kontaktperson den første tiden i barnehagen, men barnet velger tilknytningsperson(er) etter hvert
- Velkomstsamtale en av de første dagene etter oppstart
- Samarbeid med helsestasjonen hvis foresatte ønsker og har behov for det, da de kjenner familien før det begynner i barnehagen

Overganger innad i barnehagen

- Foresatte får informasjon fra ny avdeling og om rutiner for overganger
- Barna besøker ny avdeling sammen med en voksen fra avdelingen de er på, for å bli godt kjent før overgangen
- En i personalet blir med over til ny avdeling når vi har mulighet for det
- Pedagogiske ledere har overgangsmøter for å sikre at alle barn blir godt ivaretatt

Overgang fra barnehage til skole

- Egen gruppe for skolestartere siste året i barnehagen, med spesielle aktiviteter som f.eks. svømming, skrivedans, besøk på Vitensenteret. Lekemiljø og aktiviteter tilpasset gruppas behov, og som gir utfordringer og mestring
- Vi besøker skolene der barna skal begynne
- Barnehagen får besøk fra skolen, gjerne fra trinnet som skal være faddere
- Personalet i barnehagen hospiterer i skolen og lærere hospiterer i barnehagen, slik at vi blir godt kjent med hverandre og hverdagene i både barnehage og skole
- Overgangsmøter mellom barnehagen og skolen, noen ganger er foresatte med, for å utveksle informasjon som sikrer en trygg overgang for barnet. Informasjon om enkeltbarn kun etter samtykke fra foresatte
- Kasse med overgangsaktiviteter som barna skal møte igjen i skolen
- Rutiner for overgang fra barnehage til skole er vedlagt

Rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO

Aktivitet	Tidspunkt	Ansvarlig
Informasjon om rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO står i barnehagenes årsplan	01.01	Styrer
Barnehagene sender navneliste med telefonnr til skolene for kommende elever	01.10	Styrer
Kommende elever fordeles pr skole i IST	15.10	Skoleadministrasjon
Samarbeidsmøte krets	September	Styrer
I tilfeller der barnehagen og foreldrene mener det er nyttig med tilleggsinformasjon for å kunne tilrettelegge for en god skolestart, tar barnehagen kontakt med skolen.	November-april	Styrer
Hospitering barnehageansatte i skolen	Oktober	Styrer
Brev om tildelt skoleplass sendes foresatte, link til innskrivingskjema i brevet	Oktober	Rektor
Søknader om bytte av skolekrets behandles	Desember	Skoleadministrasjon
Søknad om utsatt skolestart drøftes med foreldrene og sendes skolekontoret	Innen 1.januar	Foreldre
Informasjonsmøte på skolen barnet tilhører, skolene sender innkalling til foresatte	Januar (uke 2 eller 3)	Rektor
Samarbeidsmøte krets	Januar	Styrer
Ivaretagelse av barn som går i barnehage utenfor skolens krets	Januar	Rektor/styrer
Hospitering i barnehage for 1.-4. trinns lærere	Mai	Rektor
Erfaringsutveksling for alle som har hospitert	Mai/Juni	Skolen
Barnehagen besøker det enkelte barns skole (uformelt); går veien dit, ser på/leker i skolegården e.l	Vår	Styrer Pedagogisk leder
Besøksordninger: Barnehagene får besøk av elever (kommende faddere?) Barnehagebarn besøker 1. trinn	Tidlig vår, før besøksdager	Skolen avtaler med den enkelte barnehage
Ansatte i barnehagene blir invitert på foreldremøtene som arrangeres i forbindelse med Bli-kjent-dagene	Når dagene er fastsatt	Rektor og styrer
Bli-kjent-dag/dager på skolen Barnet får skriftlig invitasjon fra skolen Barnet får hilse på sin fadder Skolens ledelse er til stede for foreldre som ønsker samtale om eget barn	Mai/Juni	Rektor Kontaktlærer
Overgangsmøte utveksle info om enkeltbarn/gruppe, husk samtykke fra foreldre	Vår	Rektor avtaler med den enkelte bhg
Referater og ev. presentasjoner fra foreldremøtene sendes til barnehagene	Juni	Rektorer
Ved behov for ytterligere informasjon fra barnehagene, kan skolen i samråd med foreldrene ta kontakt med den aktuelle barnehage for samtale	Etter skolestart	Kontaktlærer

Barn med særlige behov/nedsatt funksjonsevne.

Barnehagen avtaler sammen med foreldre overgangsmøter med skolen og eventuelt samarbeidspartnere. Husk å kalle inn rektor.	Innen 1.november	Styrer
For enkelte barn med store og sammensatte behov kan det være aktuelt å starte samarbeid bhg/skole 1-3 år før skolestart. Dette vurderes i ansvarsgruppa.	Se egen rutine	Styrer
Søknader om spesialskyss sendes Innlandstrafikk	Innen 1.februar	Foreldre

Samarbeidspartnere

For å sikre et godt tilbud for alle barn og familier har vi flere samarbeidspartnere:

- Helsestasjon
- Ulike skoler
- PPT – pedagogisk psykologisk tjeneste
- Logopedtjenesten
- Fysioterapitjenesten
- Ergoterapeuttenesten
- Tverrfaglig familieteam
- Tverrfaglig veiledningsteam
- Habiliteringstjenesten Sykehuset Innlandet
- Tilrettelagte tjenester (miljøarbeidertjenesten, avlastning)
- Barneverntjensten

Årskalender 2024

Måned	Dato	Aktivitet
Januar	2.	Planleggingsdag
Februar	23.	Pysjdag
Mars	19. Uke 11-12 22.	Planleggingsdag Påskeaktiviteter Påskelunsj
April		Foreldremøte
Mai	Uke 22	Besteforeldredager
Juni	10. 11.	Planleggingsdag Sommerfest
Juli	Sommerstengt uke 29 og 30	Ferietid
August	15.	Oppstart nytt barnehageår Planleggingsdag
September	Uke 38	Brannvernuke Foreldremøte
Oktober	Uke 40-44 31.	Forut Internasjonal dag/ Forut-aksjon
November	29.	Julegrantenning
Desember	Uke 48 – 51 13. 17. 19. Stengt 27. og 30.	Juleaktiviteter Luciafeiring Nissefest Julebord med barna Juleferie

Planleggingsdager høsten 2024 er ikke fastsatt, informasjon kommer når de er avklart.

Lyngveien 9
2827 Hunndalen
Tlf. 61 15 85 20
E-post: karianne.myhre@gjovik.kommune.no